

JESENNÝ DISPEČING k 19.10.2009

- **Nepriaznivé počasie v úvode týždňa spomalilo zberové práce**

Stav jesenných zberových prác, produkcia a hektárové úrody

Plodina	Plocha			Produkcia	
	*osiata k 20. 05. 2009	pozberaná od začiatku zberových prác	pozberaná / osiata	celkom od začiatku zberových prác	úroda
	ha	ha	%	t	t.ha ⁻¹
Kukurica na zrno	138 969,74	40 797,45	29,36	277 942,38	6,81
Slnečnica	84 037,16	75 081,60	89,34	178 967,19	2,38
Cukrová repa	15 944,02	5 778,56	36,24	292 301,73	50,58
Zemiaky	11 000,95	10 232,89	93,02	221 284,80	21,62

Vysvetlivky: *podľa ŠÚ SR;

Na základe výsledkov tretieho monitoringu stavu jesenných **zberových prác** môžeme konštatovať, že v dôsledku nepriaznivého počasia došlo k ich spomaleniu až prerušeniu.

Tomuto konštatovaniu zodpovedá aj nárast počtu pozberaných hektárov jednotlivých plodín monitorovaných v rámci cenzu. V uplynulom týždni bolo pozberaných 8 818 ha kukurice na zrno, 4 713 ha slnečnice, 927 ha cukrovej repy a 328 ha zemiakov.

Na zber čaká ešte 7% plôch zemiakov a približne desatina plôch slnečnice. Doposiaľ bola pozberaná viac ako štvrtina plôch kukurice na zrno. Podľa harmonogramu zberových prác stanoveného oboma cukrovarmi kontinuálne pokračuje aj zber cukrovej repy, ktorá je pozberaná približne z jednej tretiny plôch.

Doterajšia **produkcia kukurice na zrno** predstavuje asi **278-tisíc ton s priemernou úrodnosťou 6,81 tony na hektár**, čo je v porovnaní s vlašajším celoštátnym priemerom menej o 1,38 t/ha. V percentuálnom vyjadrení ide o pokles približne 17%. V roku 2008 bola definitívna úroda kukurice v SR na úrovni 8,19 t/ha.

Kukurica je v súčasnosti pozberaná z viac ako 29% plôch. Ešte zostáva zožať približne 98-tisíc hektárov.

Vývoj úrody **slnečnice** má podobný charakter ako kukurice na zrno. Jej zber je však v pokročilejšom štádiu, keď pestovatelia zozbierali viac ako **89 percent plôch**. Doterajší celoštátny **hektárový priemer je 2,38 tony**, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom menej o 0,19 t/ha. V roku 2008 bola definitívna úroda slnečnice v SR na úrovni 2,57 t/ha. Preto už v tejto chvíli

vzhľadom na množstvo pozberaných hektárov môžeme konštatovať, že ani táto plodina nedosiahne výšku úrody z minulého roka. Jej pokles sa očakáva na úrovni cca 10%. Doterajšia **produkcia dosiahla približne 179-tisíc ton**.

Jej cena v súčasnosti osciluje na úrovni 173 až 200 € za tonu, čo predstavuje medziročný pokles o viac ako 20%.

Pokles úrod sa očakáva aj pri **cukrovej repe**. Pri tretine pozberaných plôch predstavuje cca 17%. V súčasnosti je úrodnosť na úrovni **50,58 t/ha**. V porovnaní s tou minuloročnou je nižšia o 10,49 t/ha. Priemerná úroda v roku 2008 bola 61,07 t/ha.

V úplne opačnom svetle sa javí úroda **zemiakov**. Tá dosahuje 21,62 t/ha, čo je v porovnaní s úrodou predchádzajúceho roka viac o 4,43 t/ha. V roku 2008 bola priemerná úroda zemiakov v SR na úrovni 17,19 t/ha.

Aktuálne správy z vybraných regiónov Slovenska (42. týždeň):

V okrese **Levice** daždivé počasie v predchádzajúcom týždni znemožnilo rýchlejší priebeh zberových prác, ako aj osev ozimných obilnín. Pre upresnenie pripomíname (*verejnosti, médiám, analytikom, nákupcom, spracovateľom*), že odhadované úrody sú hrubou produkciou, bez zníženia o nečistoty, pričom zber prebieha pri vyššej vlhkosti ako 14 % - výsledná použiteľná produkcia bude preto o niečo nižšia vplyvom sušenia.

Tiež je nutné pripomenúť, že celková výmera je len štatistická (zahŕňa aj drobných pestovateľov a domácnosti), preto skutočná výmera, z ktorej sa produkcia obchoduje na trhu je možno o 15 – 25 % nižšia a tým pádom aj množstvo.

Zber kukurice na zrno bol pre vysokú vlhkosť - 28-32% prerušený aj v okrese **Bánovce nad Bebravou**. Zber cukrovej repy pokračuje podľa harmonogramu Trenčianskeho cukrovaru. Zberová plocha zemiakov predstavuje skutočnú výmeru evidovanú u registrovaných pestovateľov. Pred ukončením je jesenný osev.

Pre nepriazeň počasia (sneh, dážď) nepokračovali jesenné zberové práce ani v okrese **Martin** (v Turci), stav oproti predchádzajúcemu týždňu zostal nezmenený.

Podobné hlásenie prišlo aj z okresu **Rimavská Sobota**, kde vzhľadom na daždivé počasie v tomto období nenastali v cenzu jesenných prác od posledného hlásenia žiadne zmeny.

Daždivé počasie pribzdilo zberové práce v okrese Bardejov, zemiaky sa podarilo pozberať, ale so zberom kukurice sa ešte ani nezačalo.

Zber kukurice v okrese **Veľký Krtíš** napreduje veľmi pomaly. Vyčkávacia taktika znížovania vlhkosti.

Jesenný zber sa v okrese **Lučenec** chýli k záveru. Ostáva pozberať kukuricu na zrno, ktorej zber je momentálne pozastavený kvôli vysokej vlhkosti.

V regióne **Vranov nad Topľou** sa v minulom týždni v dôsledku nepriaznivého počasia pozberalo veľmi málo slnečnice, necelých 14 %. Slnečnica je pozberaná zo

752,88 hektárov, t.j. 64,48 % s priemernou úrodou 2,49 t/ha. Kukurica na zrno sa zatiaľ nezberá pre vysokú vlhkosť.

Vypracoval: Ing. Štefan ADAM
Odbor poľnohospodárstva a služieb SPPK